

האליזר

עלון לשבת קודש

בס"ד

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: כשרות (קלד)

החפסרה: "למה תאמר" (ישעיה מ)

פרשת כר כר

"ויקח אברהם את ערלי אשתו... ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה"

בן"ש (יב, ה)

וקשה הרי לאברהם לא היו ילדים, אם כן למי מתכוון הכתוב באומרו "ואת הנפש אשר עשו בחרן"? מסביר הזוהר הקדוש: אלו הם הגרים והגירות שהוכנסו תחת כנפי השכינה, כשאברהם מגייר את הגברים ושרה את הנשים.

וכיצד עשו זאת? איהלו של אברהם היה פתוח לארבע רוחות השמים כדי שאורח שמגיע מכל כיוון יוכל להיכנס מיד ללא טרחה ויגיעה, והיה מאכילו ומשקה ואח"כ מלמדו למי צריך להודות על המזון שאכל. ומדוע קודם היה מאכיל ומשקה? היות ומאכלות אסורות מטמטמות את השכל לכן כשאכלו כשר יכלו לקבל ולהפנים דיבורי אמונה.

גם כיום ארגונים שמחזירים בתשובה בארץ ובעולם למדו מאברהם אבינו ודואגים להכשיר את מטבח בית המלון אע"פ שהדבר כרוך בטרחה ויגיעה ובמיוחד רב הקושי בחו"ל, ועושים הכל כדי שיהיה המזון כשר למהדרין ומאכילים ומשקים את הבאים כדי שדיבורי האמונה והמצוות יתחללו בלב השומעים ויניבו פירות בנשמתם.

"ויעבור אברהם בארץ עד מקום שלכם עד אלקן מורה והכנעני או בארץ" (יב, ו)

מדוע אין התורה מספרת לנו כלום על עברו של אברהם אבינו ועל כל הניסים שקרו לו באור כשדים ועם נמרוד וכו' כאילו חייו מתחילים רק כעת בארץ כנען בו בשעה שהוא כבר בגיל 75, מזכירה ומספרת רק את הניסיונות שנתנסה בהם בארץ כנען באריכות רבה?

לומר לנו שרק מה שעשה אברהם בארץ כנען חשוב יותר בעיני ה', כי היא המקום הבלעדי שראוי ונכון שיבחר היהודי לגור בה והישיבה בה מקנה לו זכות לקיים מצוות שאי אפשר לקיים בארצות אחרות כמצוות התלויות בארץ [תרומות ומעשרות וכדו'] לכן כמה אנו צריכים לשמוח על הזכות שנפלה בחלקנו לגור בארץ ישראל.

מעשה שהיה

הרכוש שלי לעולם

שלמה עשה את דרכו לעבר חנות המכולת השכונתית כדרכו מדי יום בסיום לימודו בכולל, שם היה מקבלו מר לוי בחיור ובמשך הזמן נוצרו קשרי ידידות בין השניים. שלושים שנה חלפו מאז נפתחה חנות המכולת ובנתיים בגרו בניו של מר לוי ונישאו. לפעמים הם סייעו לו בחנות אך מר לוי סמך בעיקר על עצמו כשהוא אומר לעצמו ולבניו: "כל זמן שאני יכול להסתדר, אני מעדיף לעשות זאת בכוחות עצמי עם עזרת שמים כמובן, איני זקוק שמישהו אחר יעשה את העבודה במקומי".

ולכן כשנכנס שלמה ביום רביעי אחד לחנות וראה את שני בניו של מר לוי ניצבים מאחורי הדלפק, הוא היה מופתע. הם אמנם שרתו את הלקוחות בנאמנות ובמסירות אבל חיובו הקבוע הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב *שעון קיץ* סוף זמן ק"ש לשבוע הבעלי"ט 9:04 - 9:01 כניסת שבת: 5:45 יציאת שבת: 6:35 יציאת שבת: 7:12

קיווי, רימון, תאנה, תמר, תפוח"ע"פ ש"ת חלקת השדה לגאון שנאור רוח ה' כלליים סי' ב כסופו, שסק (הרב שנאור רוח רש מכון למנוחות התלויות בלחץ בעל פה ועיין בש"ת חלקת השדה סס).

הלחן רשימת עצי פרי שהם בחשש ההרכבה האסורה: אגסים (95%) (ולקוי"ה ה' כלליים סי' ראה סי', ש"ת חלקת השדה לגר"ש רוח ח"ג ה' כלליים סי' ב) אפרסק, שקד (הרב שנאור רוח הג"ל בעל פה, מועדים וזמנים לגר"מ שטרנבוך סי' ס עמ' קא, חלקת השדה ח"ג ה' ערלה סי' א סי'א, תשובת השדה חלק 83 של תאנוח למנוחות התלויות בלחץ עמ' לב) פירות הדר [כגון: לימון, תפוז וכו'] (ולקוט יוסף לרש"ל יתכן יוסף כללים סי' ראה סי'כב, חלקת השדה לגאון שנאור רוח ח"ג ה' ערלה סי' ארא מסתפק בה וטעה להחמיר).

ו. סתם עצי פרי אין לחוש בהם שמא הם מורכבים ומותר לברך עליהם "ברכת האילנות" בלי כל חשש היות והולכים אחר הרוב ורוב אילני מאכל אינם מורכבים (ולקוי"ה שם סי'כג, ש"ת יצי"א ח"ה שם, ש"ת אור לאון ח"ב סס).

דוגמאות מעשיות: הפירות שלא הזכירו בדוגמאות הקודמות שייכים להלכה זו.
ז. אתרוג מורכב פסול לארבעת המינים של סוכות, ואין לברך על ארבעת המינים אלו אפילו בשעת הדחק וכן מובא בש"ת מהר"ם אלפך סי' קי שהוכיח את דבריו והוסיף להעיד שכל חכמי לפת סתם גר אוסרים אתרוג מורכב וכידוע מהר"ם אלפך היה בן דורו של מר"ן ש"ע רבי יוסף קארו שגם הוא גר בלפת, מנן אברהם סי' תרמ"ח סי'ק כג, טורי זכב סי' תרמ"ט סי'ק ג, שולחן ערוך הרב בעל התניי"ח סי' ללא, משנ"ב סי' תרמ"ח סי'ק סה שכתב שהסכמת הפוסקים שאתרוג מורכב פסול שכן הסכימו הלבוש מהר"ם פאלדואה שנות יעקב חת"ס סופר בית מאיר ועוד, כה"ח סופר סי' תרמ"ח סי'ק קלה, חזון עובדיה סוכות לרש"ל עובדיה יוסף, פסקי תשובות לגר"ש רבינוביץ סי' תרמ"ח סי'כג בשם הרבה אחרונים). ולכן יש לקנות אתרוג רק עם הכשר [שאו בטוח שהאתרוג מוחזק ללא מורכב]
גדולי האחרונים בדורות האחרונים ברחבי העולם חיפשו תמיד אתרוגים שמוחזקים כלא מורכבים כדי שיוכלו לברך עליהם.

בארץ קיימים מס' סוגי אתרוגים שמוחזקים כלא מורכבים כדלהלן(כשהם עם הכשר):
אתרוגים המצויים: הרגילים ללא שם מיוחד הינם שתילים שנמצאו בחדרה ואשר מומחים קבעו על פי סימני העץ שזהו האתרוג האמיתי [אבל אי אפשר לדעת ואין חזקה ברורה שהעצים הראשונים מלפני מאות שנים לא הורכבו] אך על אתרוגים אלו ברכו הרבנים שהיו בארץ במשך מאות שנים.
אתרוג חזון איש: ה"חזון איש" רבי אברהם ישעיהו קרליץ זצוק"ל מגדולי הדור של הדור הקודם לא קיבל את האתרוגים המצויים וחיפש הרבה ולאחר בדיקות רבות מצא אתרוגים בצפת בשכם ואום אל פחם שוודאי אינם מורכבים, שתילים אלו נקנו ומאו ועד היום יש מטעים המכונים אתרוג "חזון איש". (ופי עץ הדר לגר"י ליברמן עמ' קכט, אורח ארבעת המינים עמ' קפל).

אתרוג חב"ד: בסיציליה שליד איטליה מצוי אי בשם קלבירה, האדמו"ר הזקן מחב"ד הקפיד לברך דווקא על אלו משום שלדעתו המסורת והסימנים נאמנים ביותר שאינם מורכבים, בארץ מגדלים אתרוגים אלו בכפר חב"ד ונקראים אתרוג כפר חב"ד מזה קלברייא. (אורח מנהגי חב"ד לגר"י ת).
אתרוג מרוקן: הם אתרוגים שמוצאם ממרוקו, שתיליהם הובאו ממרוקו ונשתלו מטעים שלמים. המייחד אתרוגים אלו שהם אתרוגים עם פיטם, הם יפים מאוד אך חלקים ללא שקיעות ובליטות כל כך [יש שרצו לערוך עליהם מצד שהם חלקים ולא בעלי בליטות ושקיעות ועוד ללא גרעינים בניגוד לאתרוג הישיר ועוד] יש מסורות בת מאות שנים מצד רבני מרוקו וגאנוניה שהיו מברכים על אתרוגים אלו וציינום לשבח (עין ח"ע לגר"ע יוסף סוכות עמ' רלח). [הרה"ג מאיר מזוז מכסא רחמים בן בחרן]
אתרוגים תימניים: בני תימן שעלו לארץ בשנת תש"י מתימן הביאו איתם זרעים ושתילים של אתרוגים שמוחזקים ללא מורכבים עם מסורת של מעל אלף שנה ושברכו עליהם גדולי רבני תימן. באתרוגים התימניים יש את רוב סימני האתרוג [קליפה עבה, אין בהם מיץ, עוקץ שוקע לרוב, גרעינים זקופים, מראה האתרוג פרא שקיעות ובליטות] ומראם הפרא מעיד שלא הורכבו בפרי אחר לכן יהודים רבים מחזרים אחר אתרוג תימני דווקא. גם הבדצ"ס הספרדיים נתנו חסותם לאתרוג זה [והחזון איש ומר"ן הרש"ל עובדיה יוסף הירדו לקחת אתרוג תימני] (חזון עובדיה סוכות לרש"ל עובדיה יוסף עמ' רלח).

אי"ה יתקיים כנס חיזוק לנשים ענק באשדוד ביום רביעי טו בחשוון ב- 8:00 בערב עם הרבנית בניזרי, סעודת אמנים והפרשת חלה במתנ"ס נווה יהונתן אזור ג' לע"נ שרה בת מאיר כחן

שנעור לגברים באשדוד בימים א-ה שניעור בנמרא מ- 6:30 עד 7:30 בערב עם הרב יואל כבתי ערבית ב- 7:30 בב"כ לעולי מקנס רח' ההגנה אזור א'

ניתן לקבל את העלון במייל, נא לשלוח בקשה חד פעמית לכתובת העלון
ניתן להשיג את ספר נתיבות החינוך וכן את לוח הברכות הצבעוני ב- 088644452

משרדי "האיחוד" טל': 08-864452 נא לא לעיין בתפילה דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

